

(např. textová pole /s.108 aj./; rukopisní svědci jako pojem pro konkrétní položky pramenů /s. 176, pozn. 2/ a další).

Po čtyřech desetiletích se dostává odborníkům (četbou pro širší veřejnost tato publikace není) do rukou kniha obsahující shrnutí aktuálního stavu výzkumu recepce wyclifismu na pražské univerzitě. Porovnáním se starší publikací⁴ vidíme, jak velmi se bádání posunulo, kolik nových textů, souvislostí a zjištění je k dispozici, ale také kolik otázek ještě zbývá objasnit a vybadat. Patrné je také, nakolik se rozšířil zájem zahraničních badatelů o Wyclifa a jeho transfer do Čech a také jak se rozšířil objem zahraniční literatury, která je českými badateli reflektována. Posunul se také úhel kladení otázek příslušnému pramennému materiálu. Badatele už netrápí Loserthova a Uhlirzové teze o „výlučnosti Wyclifova ideového působení“ na husitské hnutí a mohou se věnovat daleko sofistikovanějším a obecnějším otázkám. Nová kniha, která ale mohla vzniknout jen díky staršímu základu, je výzvou a podnětem k dalšímu studiu.

Blanka Zilynská

DOI: 10.14712/23365730.2024.42

David Richter, Viktorin Kornel ze Všehrd a Chrudim

Tiskárna PORS s.r.o, Chrudim 2020, 64 stran, ISBN: 978-80-86585-36-9

Drobná publikace věnovaná mistru pražské univerzity Viktorinu Kornelovi ze Všehrd a jeho stopám a „druhému životu“ v rodné Chrudimi příliš nevstoupila do povědomí historické obce. Příčinou snad může být obtížnější dostupnost publikace nebo snad i „covidový“ rok vydání, během kterého se pozornost mnohých upnula jinými směry. Přesto by však publikace neměla uniknout pozornosti zájemců o univerzitní, právní a regionální dějiny. Autor, pracovník chrudimského muzea a odborník na regionální nižší šlechtu a chrudimské měšťanstvo, stručně shrnuje Kornelův původ, studium i univerzitní kariéru, více pozornosti ovšem věnuje jeho působení v úřadu desk zemských a jeho životu v Praze a vazbám na Chrudim, především pak rodinným vztahům. Rovněž není opomenuta Kornelova nobilitace prostřednictvím erbovního strýcovství s Janem Šlechtou ze Všehrd, ani přehled o Kornelově právnickém díle.

Rozsáhlejší část publikace sleduje druhý život Kornela a jeho prací. Není bez zajímavosti, že na základě autorových zjištění byl Kornel nedlouho po své smrti téměř zapomenut a jeho význam začal být oceňován až po vydání „devatera knih“ tiskem nejprve Václavem Hankou v roce 1841 (s předmlouvou Františka Palackého) a posléze Hermenegildem Jirečkem v roce 1874. Teprve poté se stává Kornel osobou, k níž se čeští právníci začínají odkazovat, čehož je dosud živoucím dokladem Spolek českých právníků Všehrd, založený roku 1868, aktuálně sídlící v budově Právnícké fakulty Univerzity Karlovy. Publikace se věnuje rovněž stavbě Kornelova pomníku anebo pojmenování ulice jeho jménem, stejně tak i oslavám u příležitosti 400 let od Kornelova úmrtí, jejichž součástí byla i přednáška

⁴ Jako referenční dílo zde mám na mysli ve své době převratnou knihu: Vilém HEROLD, *Pražská univerzita a Wyclif. Wyclifovo učení o ideách a geneze husitského revolučního myšlení*, UK, Praha 1985, 315 s. (Knižnice Archivu Univerzity Karlovy), tehdy v ceně 57,- Kč.

děkana pražské právnické fakulty profesora Jana Kaprase. Součástí publikace jsou reprodukce různých idealizovaných vyobrazení Kornela (portréty, busty, i poštovní známka), ale též snímky sbírkových předmětů z chrudimského muzea, spjatých s kornelovskými tradicemi. Publikovány jsou i zápisy z chrudimského archivu, které se vztahují ke Kornelovi a jeho rodině.

Zejména pro poznání Kornelova druhého života se jedná o práci průkopnickou, současně však publikace shrnuje i aktuální stav poznání skutečného Všehrdova života.

Jan Boukal

DOI: 10.14712/23365730.2024.43

Tomáš Velička, Archivnictví v meziválečném Československu (1918–1939): středoevropské kontexty – politika – profesionalizace

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Filozofická fakulta, Ústí nad Labem 2023, 588 stran, ISBN 978-80-7561-441-4

Rozsáhlá přepracovaná habilitační práce docenta Tomáše Veličky, působícího aktuálně na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, si klade za cíl představit dějiny československého meziválečného archivnictví z rozličných perspektiv, a to v míře dosud nevídané. Autor, původním zaměřením medievista, se problematice dějin archivnictví věnuje již delší dobu a před vznikem práce vytvořil několik přípravných studií, v nichž akcentoval zejména českou historiografii okrajově reflektovanou otázkou archivnictví sudetoněmeckého.¹ Práce sestává ze sedmi kapitol, které jsou posléze vždy děleny na menší tematické celky a konec každé kapitoly je opatřen závěrečným shrnutím. První kapitola je přehledem archivní historiografie v evropském kontextu, a to od 19. do počátku 21. století. Druhá kapitola se zaměřuje na kontinuitu a diskontinuitu fungování archivní sítě v Československu s ohledem na předchozí stav, rovněž ve srovnání s evropským vývojem. Třetí kapitola, nazvaná Ideologie a archivy, zaměřuje svou pozornost na rozličné otázky týkající se vzniku nových archivů v novém státě (např. archivy válečné či exilové), otázky zpřístupňování archiválií či zabavování archivů šlechtických a církevních. Podrobně jsou zde rozebrány archivní rozluky se sousedními státy Československé republiky, opomenuta ovšem není ani rozluka s Německem po (dočasném) zániku Československa. Autor se až do této chvíle zaměřoval spíše na archivy státní, což napravuje ve čtvrté kapitole o městských archivech, často spojených s místními muzei a knihovnami, a spravovaných ne vždy zcela odbornými pracovníky. Větší pozornost je věnována fungování některých archivů v sudetoněmeckých městech. Pro dějiny univerzitní a vzdělanostní je stěžejní kapitola pátá, nazvaná Archivní vzdělávání. To autor v prvé řadě uvádí do evropského kontextu

¹ Z autorových studií k tématu lze zmínit např.: Tomáš VELIČKA, *Archivní vzdělávání v Československu 1918–1938: sudetoněmecké souvislosti*, AUC-HUCP 61/2, 2021, s. 11–36; TÝŽ, *Mezinárodní souvislosti archivního vzdělávání v Československu 1918–1938*, Archivní časopis 71/4, 2021, s. 341–372; TÝŽ, *Sudetoněmecké archivnictví v meziválečném Československu (první krok na dlouhé cestě ke vzniku syntézy)*, Sborník archivních prací 71/2, 2021, s. 331–397; TÝŽ, *Dějiny archivů a archivnictví jako téma. Podněty a stav výzkumu*, Český časopis historický 121/3, 2023, s. 781–805; TÝŽ, *Archivnictví jako profese? Úvahy nad definicí oboru v českých zemích v letech 1918–1938*, Sborník archivních prací 73/1, 2023, s. 184–221.